

kerer således i et enkelt år at komme til at betale indkomstskat efter en stærkt progressiv skala af udlodninger af reserver, som måske er opsparet af selskabet i løbet af en årrække; dette resultat forekommer lidet rimeligt, ikke mindst i de tilfælde, hvor aktionæren har købt aktien for et beløb, der overstiger, hvad der i sin tid blev indbetalt til selskabet for aktieretten.

Efter kommissionsudkastet skulle ved likvidation aktionæren — ligesom efter nærværende forslag — svare kapitalvindingsskat af differencen mellem likvidationsprovenuet og det beløb, hvorfor aktien var erhvervet (kommissionsudkastets § 83, nr. 4 — bemærkningerne side 119). Bestemmelsen må ses i sammenhæng med § 83, nr. 2, hvorefter også avance ved salg af aktier blev inddraget under beskatning som kapitalvinding (jfr. nærværende forslag § 129, nr. 2). Til gengæld fritog man likvidationsudlodninger for indkomstbeskatning hos aktionærene.

Ved martsforslaget bibeholdt man kommissionsudkastets regel om indkomstskattefrihed for likvidationsudlodninger. Man var opmærksom på, at indførelsen af denne regel uden samtidig gennemførelse af en kapitalvindingsskat af avancer ved aktiesalg og ved likvidation af aktieselskaber kunne tilskynde til akkumulering af reserver i aktieselskaber med senere udlodning ved likvidation for øje, og man foreslog derfor indført en særlig skat af likvidationsudlodninger (kapitaludlodningsskat).

Udredelsen af en kapitaludlodningsskat ville i realiteten — ligesom den nuværende likvidationsbeskatning — komme til at påhvile de aktionærer, der på likvidationstidspunktet ejede aktier i det likviderende selskab, og skatten skulle udredes med en fast procent af de ved likvidationen udloddede reserver, uden hensyn til anskaffelsessummen for deres aktier. En kapitalvindingsskat indrager derimod aktieavancerne under beskatning, efterhånden som de konstateres, hvad enten dette sker ved realisation eller ved likvidation. Bl. a. af denne grund har man fundet, at en kapitalvindingsskatning var at foretrække frem for en kapitaludlodningsskat.

Friaktier skal efter gældende ret medregnes til modtagerens indkomst med deres pålydende værdi (for delvise friaktiers vedkommende naturligvis reduceret med det af modtageren præsterede delvise vederlag), jfr. statsskattelovens § 4 e og ligningslovenes § 8, stk. 1.

Mod den hidtil praktiserede beskatning af friaktier har der været rejst stærke indvendinger i den tid, i hvilken denne beskatning har været hjemlet, nemlig siden skatteåret 1920—21, hvor reglen her-

om indførtes ved lov nr. 534 af 4. oktober 1919 § 7. Disse indvendinger har navnlig gået ud på, at der ikke ved udstedelsen af friaktier således som ved almindelig udlodning af udbytte tilflyder aktionæren værdier, som han kan råde over med sin fulde aktieret i behold. Det, der sker, er blot en ompostering indenfor selskabets regnskab, hvorved det pågældende beløb overføres fra vedkommende reserverfondskonto til aktiekapitalkonto, og aktionæren står efter friaktiens udstedelse som lodtager i ganske den samme del af selskabsformuen som før udstedelsen, blot at hans aktieret nu er fordelt på to aktier i stedet for på en. Hertil kommer, at der ved beregningen af den skattepligtige værdi af friaktien ikke tages noget hensyn til den kurs, til hvilken aktionæren har anskaffet moderaktien, og at det meget vel kan tænkes, at anskaffelseskursen kan have ligget over den samlede kursværdi af moderaktien og friaktien efter emissionen, hvorfor der i sådanne tilfælde vanskeligt kan tales om nogen fortjeneste for den pågældende aktionær.

Som af skattelovskommissionen anført kan der imidlertid under det nuværende beskatningssystem anføres ret vægtige argumenter for beskatningen af friaktier. Sålænge størrelsen af selskabets aktiekapital er en væsentlig faktor ved beregningen af aktieselskabsskatten, og selskabet ved at udvide sin aktiekapital kan nedbringe sin skattepligt, fungerer beskatningen af friaktier som en nyttig hemsko på selskabets dispositioner i så henseende. Og hvis selskabet alligevel gennemfører aktieudvidelsen, opvejer friaktiebeskatningen hos aktionærene det skattetab, som udvidelsen medfører, for så vidt angår selskabsskatten. Friaktieudstedelsen betyder ligeledes en nedsættelse af beskatningen ved udlodning af likvidationsudbytte, idet det kun er det beløb, hvormed likvidationsudbyttet overstiger aktiens pålydende, der indkomstbeskattes hos aktionæren. Det beløb, hvoraf aktionæren beskattes ved modtagelsen af friaktien, kommer ham altså til gode som fradrag ved beskatningen af likvidationsudbyttet. Og endelig kan det tænkes, at aktionæren udnytter en ved emissionen fremkommet stigning af den samlede kursværdi af moderaktien og friaktien ved salg af friaktien eller tegningsretten, og den således opnåede fortjeneste kommer efter de nugældende regler ikke under beskatning, medmindre moderaktien er købt i spekulationshensigt.

Skattelovskommissionen konkluderer imidlertid i, at samtlige de foran anførte argumenter mister deres vægt under det beskatningssystem, der er foreslået i kommissionsudkastet.

Nærværende lovforslags udformning af aktieselskabsbeskatningen bygger i ret vidt omfang på